

Slovensko: Prežije koalícia alebo právny štát?

- CZ24 News | 24. září 2021

SLOVENSKO: Zdá sa, že vládna koalícia na Slovensku je pred ďalšou krízou. Cynizmus a absolútna strata zábran v snahe dosiahnuť spravodlivosť, rozumej politickú pomstu, dovedla túto koalíciu do hlbokkej krízy. Na strane druhej sa zdá, že vyhrážky opustenia koalície sa u Borisa Kollára berú už ako povinný politický folklór. Teraz však ide o veľa

Ostatné udalosti nám ukázali, ako masívne a systematicky boli porušované pravidlá právneho štátu. Skutočnosť, že Úrad inšpekčnej služby (ÚIS) zatkol vyšetrovateľov Národnej kriminálnej agentúry (NAKA) Jána Čurillu, Pavla Ďurka a spol. a dokonca aj dočasne povereného šéfa Úradu inšpekčnej služby Petra Scholtza, ktorého zatkli jeho vlastní kolegovia a podriadení, jasne svedčí o tom, že miera ohýbania práva prekročila všetky rozumné hranice. Iste, dalo sa to čakať. Generálna prokuratúra, respektíve námestník generálneho prokurátora Jozef Kandra využil totiž mimoriadny opravný prostriedok – paragraf 363 a zrušil trestné stíhanie bývalého šéfa Slovenskej informačnej služby (SIS) Vladimíra Pčolinského. Ako sa ukázalo v 76-stranovom odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku, NAKA v prípade Pčolinský jedenásťkrát hrubo porušila zákon a šestnásťkrát interné vyšetrovacie predpisy.

Model usvedčovania nepohodlných nominantov predchádzajúcej garnitúry dosiahol obľudné rozmery. Všetko začalo vtedy, keď skupina premotivovaných vyšetrovateľov dostala v podobe politického krytia svojich prešlapov. Masívne nadužívanie inštitútu kajúcnikov potom viedlo k hromadnému zatýkaniu, manipulácii s výpoveďami, neprípustnému ovplyvňovaniu svedkov a ich cynickému zneužívaniu voči vyhliadnutým obetiam justično-policajskej zlovôle. Slovenská informačná služba tieto nezákonnosti a krivenie práva monitorovala a podávala hlásenia o týchto skutočnostiach okruhu oprávnených osôb. No a ako vieme, skončilo to zatknutím a 175-dňovou kolúznou väzbou bývalého šéfa SIS Vladimíra Pčolinského.

Reakcie na prepustenie Vladimíra Pčolinského boli ambivalentné. Skutočnosť, že bol v podstate bezdôvodne väzobné stíhaný, bola jasná takmer každému. Generálna prokuratúra však zrušila už aj samotné obvinenie, čo je zásadný precedens a zároveň aj zásadný odkaz verejnosti, že v našej spoločnosti je celkom možné, ba dokonca bežné, že na základe vykonštruovaného obvinenia môže byť človek dlhodobo väznený, a to napriek tomu, že jeho údajná trestná činnosť je už dostatočne zdokumentovaná. Čo je však ešte podstatnejšie, môže byť dlhodobo väznený, pričom sa počas jeho väzby nevykonávajú žiadne procesné úkony. To svedčí o tom, že väzba sa využíva predovšetkým na lámanie charakteru, alebo, inak povedané, na psychické deptanie s cieľom človeka zlomiť a donútiť ho vypovedať podľa objednaného scenára.

Na snímke Vladimír Pčolinský

Práve vedomie, že skupina vyšetrovateľov, ktorá takýmto spôsobom dosahuje „výsledky“, nie je nedotknuteľná, rezultovalo do paniky mainstreamových médií, ktoré hrubé pošliapavanie práva propagandisticky obhajujú. Rovnaká panika nastala aj v skupine vyšetrovateľov a špeciálnych prokurátorov, ktorí celý systém vytvorili a udržiavali v chode. Našťastie pokus o zglajchšaltovanie vyšetrovateľov a prokurátorov sa nikdy v plnej miere nepodaril.

Naopak, tieto praktiky sa veľmi nepáčili časti NAKA, prevažnej väčšine vyšetrovateľov Úradu inšpekčnej služby a, samozrejme, SIS. Policajný zbor, ale aj Úrad inšpekčnej služby sú dnes hlboko

rozdelené. Dokonca, ako už bolo spomínané, časť inšpekcie zatkla svojho dočasného šéfa za vynášanie dôverných informácií tým časťam Policajného zboru, ktoré hrubo a systematicky porušovali právo. Aj preto už v máji nasadil Úrad inšpekčnej služby na vyšetrovateľov NAKA okolo Jána Čurilla odpočúvacie zariadenia, čím získali nezvratné dôkazy o ich masívnych nezákonnostiach, na základe ktorých bola táto skupinka poslaná súdom do kolúznej väzby.

Zdá sa však, že týmto sa to nekončí. Odposluchy boli nainštalované aj na Úrade špeciálnej prokuratúry (ÚŠP) a nemožno pochybovať, že skôr či neskôr sa ich obsah dostane aj na verejnosť. Nakoniec však, Slovensko je už dlhé roky majstrovskou krajinou v oblasti úniku odposluchov. Nepochybujem teda, že hlava Úradu špeciálnej prokuratúry Daniel Lipšic má hlavu v smútku, ak si uvedomí, čo všetko o ňom a činnosti jeho úradu osoby činné v trestnom konaní vedia. Vo svetle týchto skutočností je dokonca možné, že jeho paranoja, teda predstava, že je sledovaný, je plne oprávnená. Má prečo byť sledovaný. Vráťme sa však k pointe tohto komentáru.

Dnes máme v justičnom systéme viacero posledných záchranných brzd a tie dokážu značne sťažiť napĺňanie čisto politickej objednávky. Aj preto časť koalície desí predstava, že zákonnosť môže zvíťaziť nad primitívnou politickou pomstou. Preto vznikla špeciálna komisia zameraná na obnovu právneho štátu, ktorá má v konečnom dôsledku zrušiť, alebo aspoň vykastrovať paragraf 363, čím sa vypustí posledná poistka proti súčasnej zvlí. Na verejnosť dokonca unikli údajné plány na reformu justičného systému, ktoré by de facto znamenali vykastrovanie Generálnej prokuratúry a jej podriadenie Úradu špeciálnej prokuratúry.

Na snímke predseda NRSR Boris Kollár (Sme rodina)

Strana SME RODINA si iste aj kvôli utilitárnym dôvodom nemôže dovoliť deštruovať systém Generálnej prokuratúry, ktorý je zakotvený v ústave. Naopak, v Ústave Slovenskej republiky nie je zakotvený špeciálny súd, takže zamýšľané zásadné zmeny kompetencií nie sú možné bez aktívnej participácie Borisa Kollára a jeho strany. Preto vyhrážky koaličných partnerov, že ak SME RODINA

nepodporí zmeny navrhované komisiou, sama sa tak vylúči z koalície, treba brať s veľkou rezervou.

Médiá stredného prúdu vytvárajú obraz, že erózia koalície nie je zásadný problém, tvrdia, že sedemdesiatpäť poslancov aj s podporou nezaradeného Miroslava Kollára umožní Hegerovej vláde prežiť aj bez strany SME RODINA. Neumožní. A ak, tak len niekoľko málo týždňov, maximálne mesiacov. Čo je však ešte podstatnejšie, extrémne krehká jednoduchá väčšina v žiadnom prípade nemôže dotiahnuť zmeny, ktoré plánuje presadiť novozriadená špeciálna komisia. Celé tieto koalíčné prekáračky sú len hrou nervov pre nezorientované publikum.

Uvidíme, ako to nakoniec skončí, ale výsledok win - win nie je možný, a to aj napriek tomu, že slovenská politika vie byť extrémne kreatívna. Koaličná kríza skončí buď definitívnym odchodom strany SME RODINA z koalície, v tom prípade sa však aj tak nič zásadne nedosiahne, lebo zmeny, ktoré komisia navrhuje, potrebujú ústavnú väčšinu, alebo sa urobí zopár kozmetických úprav, napríklad, že paragraf 363 bude môcť preskúmať Najvyšší súd alebo Ústavný súd tak, ako je to v Českej republike, čo je mimochodom krajná hranica, po akú je ochotný Boris Kollár zájsť. Horizont práce komisie sa predpokladá na dva až tri týždne, a až potom spoznáme víťaza. Kto ním bude? Koalícia alebo právny štát?

Roman Michelko